REDACȚIUNEA
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
În Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat. În Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicări mai dese după tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 274. Brașov, Luni-Marți 12 (25) Decemvrie. 1900.

Alegerile în Bucovina.

Campania electorală pentru parlamentul central din Viena, a adus în Bucovina candidaților partidei poporale române o durerósă înfrângere. Precum scim, n'a reușit se fiă ales nici Dr. George Popovici în Curia a cincia, nici br. Eudoxiu Hormuzachi și Valeriu Halip în Curia a patra, toți trei candidați ai partidei poporale naționale. In locul acestora au reușit pretutindeni candidații așa numiților „pactiști“, adecă ai grupului român, care a încheiat cunoscutul pact cu guvernul bucovinean.

Românii opoziționali n'au putut bate, ce-i drept, de astă-dată pe Românii guvernamentali, susținuți de întréga cétă pestriță compusă din Ruteni, Jidani, Poloni, Mazuri, Lipoveni, Nemți etc. Dér lupta electorală a fost atât de aprigă și a fost purtată cu atâta energiă și demnitate din partea celor dintâiu, încât se póte dice cu drept cuvênt, că învingerea morală este pe partea lor.

Acum iese la lumină, că în fond scopul de căpetenia, ce l'a urmărit baronul Bourguignon cu fatalul pact, a fost de a paralisa și de a sugruma oposițiunea naționalistă română, partidul național, care luase un avênt atât de îmbucurător în anii din urmă și devenise atât de incomod pentru cei dela cârma țerii, cari numai întărirea elementului român bucovinean nu o voiesc.

La părere planul acestora a reușit la alegerile generale pentru parlament; însě numai la părere, deórece pierderea celor trei mandate nu însémnă și nu póte însemna îngenunchiarea, ci numai o înfrângere vremelnică a partidului național.

Acest partid, în jurul căruia s'au grupat tóte elementele sănětóse și hotărîte de-a apěra cu orî-ce jertfă stégul național, pe care sunt înscrise postulatele poporului român bucovinean, a eșit mai oțelit din luptă și nu puțini dintre cei ce au pășit pe alte cărări periculóse, au început sě vadă și sě recunóscă deja de pe acuma, că nu merg pe cărarea dréptă, căci în loc sě lupte alăturî cu frații lor pentru isbânda causei naționale, se věd încunjurați de tóte elementele strěine bucovinene, pe cari și ei nu-i cunosc altfel, decât ca pe dușmanii cei mai neîmpăcați ai națiunei române.

Nu mai trebue sě spunem, că mijlócele, cu cari guvernul a dobêndit acele succese contra partidului național român, au fost dintre cele mai detestabile și că presiunile și corupțiunea au jucat un rol trist, pe care de altfel nicăirî în țerile austriace nu le vedem întrebuințate în așa měsură și cu atâta cinism ca în Bucovina.

Deja la alegerile de electori s'au întrebuințat aceste mijlóce cu prisos, așa că se putea prevedé, că posiția candidaților partidului poporal național va fi fórte dificilă. Cu atât mai inveselitor lucru este, că în fața năvalei celei grele, Românii aderenți ai programului național au luptat cu multă bărbăție. Așa, de esemplu, ținuta lor în Storojineț e demnă de tótă lauda, cu tóte că aici a fost desfășurată și puterea de jandarmi.

Ca dovadă, că atitudinea partidului poporal național este imputabilă, aducem faptul, că articulii, ce i publică „Deșteptarea“ din Cernăuți privitor la alegeri, au fost érăși în mod barbar forfecați de către procuratură, fiind șterse pasagii întregi și confiscați numerii din urmă ai numitei foi

Intr'una din ședințele ultime ale dietei bucovinene, deputatul Flondor a tras la rěspundere guvernul și organele lui într'un discurs aspru din causa nelegalităților comise la alegeri.

Pășirea energică a acestui deputat naționalist a produs mare mișcare și emoțiune în dietă și putem sě-o considerăm ca o prevestire a unui nou period de lupte decise ale Românilor credincioși programului național, cari trebue sě aducă odată lucrurile acolo, ca éră toți Românii din Bucovina sě se grupeze sub stégul național strîns uniți, cum trebue sě fiă frații de un sânge. Atunci causa Românilor bucovineni va fi ca și câștigată.

Comitatul Cojocna și adresa Săcuilor. Vineri s'a ținut adunarea generală a comitatului Cojocna și Clușiŭ. La ordinea dilei a fost și faimósa adresă a Săcuilor privitóre la *legea naționalităților*. Foile unguresci spun, că la obiectul acesta au luat cuvêntul mai mulți vorbitori maghiari, sprijinind cererea săcuéscă de a-se modifica, respective desființa urgisita lege din 1868. La fine fișpanul Beldi a publicat hotărîrea adunărei, în înțelesul căreia comitatul Cojocna își *însușesce intențiunile adresei din Treiscaune* și, însoțită și din parte-i de-o adresă sprijinitóre, o va înainta dietei. — Astfel și-au sciut manifesta șoviniștii „kulturegyletiști“ din Clușiŭ ura lor în contra naționalităților.

Jubileul Societății Geografice.

Miercuri, 6 Decemvrie, la órele 8 și jumětate séra, M. S. Regele, împreună cu A. S. R. Principele Moștenitor, a mers la palatul Universității, în sala de ședințe a Senatului, pentru a presida ședința solemnă a Societății Geografice Române, cu prilegiul serbărei jubileului de 25 ani a acestei instituțiuni.

La sosire, Suveranul a fost întêmpinat de d-nii miniștri, d-nii general Manu și Barozzi, vice-președinți ai Societăței, d-l G. Lahovari, secretar general, de întregul comitet și de Casele militare regală și princiară.

Majestatea Sa intrà, mai întâiŭ, în sala de cetire, unde primi, din partea Academiei Române, o adresă de felicitare pentru jubileu; apoi vice-președintele a presentat Majestății Sale pe d-l von Hurter, consulul general al Austro-Ungariei, și von Widimsky, representanți ai societății geografice din Viena, precum și pe d-l Victor Levy, representant al societăței geografice comerciale din Paris și al societății geografice din Madrid. Acești domni delegați au fost însărcinați din partea societăților lor respective a felicita pe Majestatea Sa cu ocasiunea acestei serbări.

Discursul Suveranului.

Apoi, Majestatea Sa Regele, intrând în sala de ședință, înțesată de lume, în care figurau toți membrii Societăței din județe și multe dómne din societate ocupând lojile, se sui pe tribună și pronunță următórea cuvêntare, ce a fost ascultată în picióre și în mare tăcere de întregul public:

„Cu un simțěmênt de mândriă și cu „deosebită satisfacțiune, iau cuvêntul pen„tru a saluta astădi Societatea Geografică „Română, cu prilegiul aniversărei a 25 a „întemeierei sale.

„Un sfert de veac a trecut de când, „tot în acest loc, am întrunit un mic nu„měr de bărbați, devotați binelui public, „spre a așterne programul acestei Socie„tăți, care, după convingerea Mea, era me„nită a aduce însemnate folóse scumpei „Nóstre Țěri. Mulți dintre acei, cari s'au „grăbit a da bucuros sprijinul lor acestei „instituțiuni, nu mai sunt printre noi; nu„mele lor însě rěmân neșterse în amintirea „nóstră.

„Munca desfășurată de Societatea Geo„grafică, în acest șir de ani, a rěsplătit pe „deplin necurmatul interes, ce i-am purtat „La înființarea ei, România era la începu„tul desvoltărei sale politice și economice, „puterile și bogățiile sale erau aprópe ne„cunoscute de noi înșine. Dorința, ce am „esprimat la 1875, cu ocasia inaugurărei „Societății, de a îndrepta silințele nóstre, „mai întâiŭ, spre studiul pămêntului stră„moșesc și al resurselor cu care natura l'a „înzestrat, s'a îndeplinit în mare parte. In„tr'adevěr, dicționarele județelor și marele „dicționar geografic al României, datorite „Societății nóstre; harta țěrei începută tot „la 1875, și astădi aprópe terminată, după „o muncă statornică și vrednică de laudă „a institutului geografic al armatei; lucră„rile institului meteorologic atât de folosi„tóre agriculturei; descoperirile archeolo„gice, mai cu sémă aceea dela Adam-Klissi, „cari au atras atențiunea învěțaților; în „fine diferitele cercetări geologice, ne în„îndreptățesc a privi cu óre-care satisfac„țiune asupra resultatelor dobêndite.

„Orî-cât de îmbucurătóre sunt aceste „resultate, totuși privind în întinsul câmp „încă neogorit, nu Mě îndoesc, că Socie„tatea nóstră va vedé în munca sěvêrșită „până acum, mai mult un îndemn pentru „a păși înainte cu stăruință, contribuind „astfel, prin lucrări rodnice și practice la „propășirea sciinței și la întărirea nóstră „economică.

„Acum 25 de ani, în cuvêntarea Mea „de inaugurare a Societății, rosteam con„vingerea, că petrolul nostru se póte mě„sura cu acel din Pennsylvania; astădi „cercetările ómenilor de sciință și esploa„tările deja în ființă, dovedesc, că nu Mě „înșelasem, și că bogatele nóstre terenuri „petrolifere nu aștéptă, decât capitalurile „trebuincióse spre a da, în puțin timp, nu „numai industriei, dér și Statului un avêut „puternic.

„După cruda încercare, ce a suferit „agricultura în anul trecut, nu mai este „îndoială, că trebue sě îndreptăm silințele „nóstre spre utilisarea acestor nouě is„vóre, cari sunt menite a transforma starea „economică a țěrei prin înmulțirea resur„selor sale.

„Cu bucuriă constat, că Societatea „Geografică Română n'a rěmas mai pre „jos de așteptările Mele; este dér o plă„cută datoriă pentru Mine de a arăta căl„durósele Mele mulțumiri întregului comitet „și mai ales neobositului sěu secretar-ge„neral, pentru rîvna și devotamentul, ce „au închinat propășirei ei.

„Lucrând fără preget întru îndepli„nirea misiunei sale și neuitând, că este „chemată a fi un factor însemnat în miș„carea sciințifică, care ne va întări și înălța, „Societatea Geografică 'și va dobêndi un „titlu netăgăduit la recunoscința Țěrei. „Munca sěvîrșită de dênsa, până astădi, „este cea mai frumósă rěsplată a silințelor „sale și o chezășie sigură, că munca de „mâne va fi tot așa de îmbucurătóre.

„Din tot sufletul urez Societății Geo„grafice Române o viață lungă, rodnică și „isbânde numěróse, pe câmpul de luptă, „pentru cultura și mărirea scumpei și fru„mósei nóstre Românii“.

Aplause călduróse acoperiră cele din urmă cuvinte ale Suveranului, arătând că cuvêntarea Sa găsea un adânc rěsunet în întregul auditor.

După acésta d-l general *Manu*, luând cuvêntul, a rěspuns Majestății Sale. Valorosul discurs al vice-președintelului Societății Geografice, s'a terminat cu cuvintele: „Precum trecutul nostru a fost condus de Maj. Sa Regele, așa și viitorul ei este pus sub puternicul Sěu sprijin“, și cu urări pentru îndelungata viață a Majestății Sale.

La aceste din urmà cuvinte, tótă lumea se sculà în picióre, aplaudând frenetic și aclamând cu entusiasm pe Suveran.

Apoi urma o conferință a d-lui general Brătianu, sub-șef de stat-major al armatei și director superior al institutului geografic militar, asupra hartei României, esecutată de statul major și asupra folóselor, ce le va aduce țěrei.

In urmă, d-l Emil Racoviță, cunoscutul esplorator al regiunilor antartice, face o conferință cu proecțiuni, asupra espedițiunei „de Gerlache“, pe vasul „Belgica“, din 1897—99, la care d-sa a luat parte, ca zoolog și botanist al espediției. In mai multe rênduri, acéstă conferință a fost întreruptă de aplausele auditorului.

M. S. Regele și Alteța Sa Regală au felicitat pe d-nii conferențiari și binevoiră apoi a convorbi cu d-nii membrii ai societății și persónele presinte, până la órele 11, când s'au retras.

In amintirea acestei serbări s'a făcut o medaliă comemorativă, cu efigia Suveranului, ce s'a distribuit membrilor.

Rěspunsul Regelui Carol la Adresa Senatului.

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Am ascultat cu o adâncă mulțumire sufletéscă adresa Senatului, în care se oglindesce așa de puternic simțirile poporului român. Mângăierile, ce Mi-le aduceți pentru cruda pierdere, ce am suferit, sunt dulci inimei Mele de fiŭ și de Rege, căci ele 'Mi dovedesc, cât de bine prețuiți acel dor ferbinte, ce însufleția pe mult iubita Mea mamă pentru Țéra nóstră și acea căldură, cu care împărtășia durerile și mândriile nóstre.

Cu vie satisfacțiune constat că Senatul 'și dă bine séma de reculegerea, ce se impune nouă în imprejurările anevoióse prin cari trecem, și cât este de pětruns de jertfele, ce trebuesc făcute pentru însănětoșirea finanțelor nóstre, fără de care nu vom puté relua spornicul nostru avênt de propășire economică. Cu tótă greutatea acestei sarcini, nu Mě îndoiesc, că corpurile legiuitóre, în strînsă unire cu guvernul Meu,

o vor duce la bun sfîrşit, cu acea stăruinţă şi neclintită ţăriă, cu care Naţiunea Română şî-a croit calea sa în vremurile de grea cumpănă.

Armata nóstră, căreia datorim în mare parte situaţiunea nóstră politică de astădî, nu va înceta a-se arăta vrednică de încrederea Ţĕrei, care nicî odată nu a cruţat nimic pentru a o întări, cât mai mult.

Ca şi Domniile vóstre, privesc cu încredere în viitorul Patriei; însufleţit de vechia bărbăţiă românéscă şi de pildele lăsate de generaţiunea trecută, am statornica credinţă, că munca, ce veţî îndeplini în acéstă sesiune, va fi rodnică şi binecuvêntată, ast-fel că în puţin timp sĕ ne putem regăsi, păşind înainte pe câmpul deschis al desvoltărei şi al mărirei scumpei nóstre Românii.

Din tot sufletul mulţumesc Senatului pentru căldurósele urărî, ce le aduce Reginei, Mie şi Familiei Mele.

Puterile şi China.

După multe neînţelegerî şi tămândarî marile puterî au primit în fine propunerea Americei, de a atenua condiţiunile aspre, ce le puseseră faţă cu China. „*Times*“ din Londra comunică adecă nota comună a ambasadorilor, redactată Joi, cuprindênd condiţiunile de pace cu China.

După o introducere mai lungă, în care se arată crimele sĕvîrşite de Chinesî, vătĕmând dreptul internaţional, umanitatea şi civilisaţiunea, nota acusă de tradare pe guvernul chines, care a promis, că va apăra ambasadele, dér totuşî a făcut contrarul. Nota stabilesce apoi următórele condiţiunî *irevocabile*.

1) Un principe chines sĕ călĕtoréscă la Berlin şi, în numele împĕratului, sĕ esprime regrete pentru uciderea ambasadorului Ketteler. Pe locul, unde a fost ucis ambasadorul, sĕ se ridice un monument, care prin inscripţiune germană, latină şi chinesă sĕ dea espresiune regretelor împĕratuluî asupra omorului.

2. Sĕ fie pedepsite cu *pedépsă corespundĕtóre cea mai aspră* persónele numite în edictul împĕrătesc dela 21 Septemvrie.

3) *Japonia* sĕ priméscă satisfacţiă deplină pentru uciderea lui Sugijama (secretar de ambasadă.)

4) In tóte cimiterele, în carî morმintele au fost batjocurite, sĕ se ridice *columne de espiare.*

5) Este *oprită* importarea de muniţiunî şi de arme.

6) Statele sĕ priméscă *despăgubire* corespundĕtóre, de asemenea ambasadele şi persónele singuratice, precum şi acei Chinesî, carî au îndurat pagube prin aceea, că s'au pus în serviciul streinilor.

7) Pentru apĕrarea ambasadelor sĕ se întreţină *garnisóne stabile* e ;cartierul diplomaţiei sĕ fiă scutit.

8) Trebue *demolate forturile* dela Taku, precum şi forturile dintre Peking şi mare.

9) Trupe militare sĕ ocupe punctele, a căror ocupaţiune e necesară, pentru-ca sĕ se înfiinţeze *o linie de legătură între Peking şi mare.*

10) In timp de doi anî sĕ se afişeze *proclamaţiunî* în tot imperiul, în care sĕ fiă ameninţaţî cu pedépsa de mórte toţî aceia, carî se vor alătura la societăţî antistreine şi se arate pedepsele cu carî guvernul chines va pedepsi pe corifeii turburărilor. Afară de acésta sĕ se dea un ordin împĕrătesc, făcênd responsabilî pe vice-regî, guvernorî şi alţî fucţionarî provincialî pentru revoltele în contra strĕinilor. Décă astfel de delicte nu vor fi urmărite, funcţionarii responsabilî sĕ fiă ridicaţî din post şi mai mult sĕ nu pótă purta fucţiunî de stat.

11) *China va revida convenţiunile comerciale* pentru uşurarea comerciului.

12) *Ciung-li-jamenul trebue transformat* în spiritul ceremonialului de curte obicînuit la primirea ambasadorilor strĕinî.

Câtă vreme China nu va satisface acestor condiţiunî, puterile nu pot promite în care termin de timp îşî vor retrage trupele, carî ţin ocupat Pekingul şi provincia.

Din Brad.

Legămêntul tinerimei din Zarand şi jur pentru Masa studenţilor dela gimnasiul român gr. or. din Brad.

Subscrişii din Zarand şi jur, carî am primit cele dintâiŭ radie de lumină ale culturei românescî la gimnasiul rom. gr. or. din Brad cunoscênd şi revocându-ne mereu în memorie împrejurările nefavorabile şi mediul, în care am trăit; convinşî, că desvoltarea facultăţilor spirituale eredite dela ascendenţii noştri depinde esenţial dela organisaţiunea corpului, fără de care nu póte fi vorbă de „spirit“ *mens sana solum in corpore sano*; convinşî că modul de nutrire influinţéză în modul cel mai puternic asupra conservăriî şi perfecţionăriî omului, şi chiar a naţiunii; scurt vorbind, convinşî că bunăstarea séu miseria efeptuesc prosperarea séu degenerarea omului, a naţiunii; ne-am decis solemnel sĕ facem astădî următorul legămênt:

1.) Noi presenţi subscrişii şi cei cu inimă, carî nu vor esita a mai subscrie după noi, fiind cu toţii dornicî de înaintarea némului nostru, ne legăm şi indatorăm de bunăvoie între noi *in solidum* atât pentru present, cât şi pe viitor, din ascendenţii în descendenţî, ca sĕ lucrăm pentru mărirea şi punerea în activitate a „fondului de ajutorare“ respective „*Masa studenţilor sĕracî, dér diligenţî dela gimnasiul român din Brad*“, înfiinţat încă în anul 1894 din venitul modest dela o representaţiune teatrală dată la iniţiativa şi sub conducerea d-lui profesor Vasile Boneu de tinerimea studiósă din Zarand şi jur;

2) Ca sporirea şi punerea mai cu efect în activitate a acestui fond umanitar de mare însemnătate, menit de a sări în ajutorul părinţilor şi şcolarilor lipsiţî de mijlócele materiale, dér cu sentiment şi dornicî de cultură românéscă, sĕ fiă mai uşóră, ne obligăm prin jurămênt de a susţiné şi lărgi acéstă instituţiune, şi a pune tot-odată basă unui internat pentru studenţii sĕracî în modul următor:

a) Ne vom constitui în reuniune cu statute („Reuniunea tinerimei pentru masa studenţilor sĕracî dela gimnasiul rom. gr. or. din Brad“) şi fiă-care în cercul sĕu de activitate, toţî din tóte părţile vom lucra cu inimă şi interes, ca sĕ asigurăm pentru acéstă reuniune, cât mai mulţî mebrii cu o cotisaţiune anuală anumită.

b) Ca sĕ animăm publicul la jertfă, noi şi următorii noştri ne vom întruni în fiă-care an în Brad în decursul feriilor marî la o dî statorită şi binevenită înainte de începerea postului Sf. Marii, în o Duminecă séu altă sĕrbătóre la o şedinţă festivă generală în sensul statutelor, după-care vom avé respective arangia un concert séu vr'o representaţiune teatrală împreunată cu dans.

c) Vom rĕmâné atât noi, cât şi următorii noştri membri activî ai reuniunei până la sfêrşitul vieţiei nóstre şi după posiţia şi influinţa, ce vom avé în viaţa socială vom îndemna pe cei cu suflet nobil şi mână darnică la dăruirî şi contriburî, prin ce nu numai reuniunea pentru masa studenţilor va prospera, ci şi vadia, nimbul scumpului nostru focular cultural a gimnasiului sĕ va ridica.

De fulger sĕ piară
De trăsnet şi pucĭósă
Orî-care s'ar retrage
Din gloriosul post
Amin!

Brad, 30 Septemvrie v. 1900.

Ioan Şortan par., Drd. med. Tiberiu Tisu, Nerva Oncu jur. an. III, Ioan Damian jur., Atanasie Popovicî ofic. de bancă, Nicolau Pisău ped. c. III, Victor Faur ped. c. IV, Ales. Gligor ped. abs., Iosif Tisu teol. abs. şi învĕţător, George Omĕta com., Sabin Bogdan învĕţ., George Jula învĕţ., Avram Giurgiu teol. II, Nicolau Thiu teol. III, Nicol. Popa teol. III, Georgiu Almăşan teol. c. II, Ioan Ardeu ped., Nic. Toma ped., Petru Rus ped., P. Câmpean ped. c. II, Ioan Jula ped. c. II, Adam Iezan ped. c. II, S. Glava ped., Nic. Faur ped., Fil. Şinaga ped. c. III, Avram Năpău ped. c. III, Ilie Mateeş ped. c. III, George Nicola teol. c. II, Ioan Bârna înv., Pavel Lazar înv., Petru Circo teol. abs. şi înv., Ioan Mateiu teol. abs., A. Bodiciu învĕţ., Eman Pop teol. abs. şi înv., Ioan Şipoş teol. abs. şi înv., Nic. Mătelu jur. c. IV etc. etc.

Pentru esactitate:

Vasilie Boneu,
profesor.

Procesul Sturza-Gorcĭacoff. Din *Paris* ni-se scrie: Intâia cameră a tribunalului civil din Paris s'a pronunţat Miercurî în 10 a l. c. asupra cererii întroduse prin prinţul Grigorie Sturza, care tindea sĕ declare esecutorii în Francia douĕ hotărîrî aduse în 17 Maiŭ şi 11 Noemvrie 1897 de curtea de casaţiă din Craiova, prin carî sĕ preţuesc la suma de *patru milióne* de francî divertismentele operate prin princesa Gorcĭacof în succesiunea prinţului Mihail Sturza.

Judecata tribunalului e conformă cu conclusiunile date de ministerul public cu o sĕptĕmână înainte. In consecinţă ea delătură cererea de „exequatur“, lăsându-se pe ceea-ce justiţia în Francia a statorit despre elementele speciale şi distincte ale procesului actual. Ceea-ce privesce cererea reconvenţională, formată de principesa Gorcĭacoff împotriva fratelui sĕu Dumitru Sturza prin care reclamă partea sa plătită în condamnaţiunile hotărîrei din Amiens (1898), tribunalul a refusat'o. Astfel cele patru milióne vor ajunge în mânî românescî.

SCIRILE DILEI.

— 11 (24) Decemvrie

Intregirea veniteler preoţescî. Se anunţă semi-oficios, că la ordinul ministrului de culte *Wlassics* s'au dat din cassa statului *1 milion de coróne* pentru intregirea venitelor preoţimei necatolice. Mandatele s'au trimis deja autorităţilor bisericescî respective, carî vor ridica banii dela erar, ca sĕ-i împartă pe basa datelor şi însemnărilor, ce le stau la disposiţiă. Anul acesta au cerut întregirea venitelor cam 4000 de preoţî. Dintre aceste cererî numai 100 au rĕmas neresolvate. Toţî ceilalţî vor primi ulterior ajutórele pe anul 1900.

† Petru Mihuţiu. In 17 l. c. a încetat din viaţă în Oradea-mare, veteranul fruntaşî din sînul clerului gr. unit al diecesei oradane. Petru Mihuţiu, archidiacon onorar, director emeritat al gimnasiului superior român din Beiuş, protopop al districtului Oradea-mare, paroch gr. unit de Oradea-Olosig. Rĕposatul a ajuns etatea de 71 anî şi împlinise anul al 44-lea, decând a fost sfinţit ca preot. La înmormêntare, ce s'a făcut la 19 Decemvrie st. n., a participat un numĕros public în frunte cu inteligenţa română din Orade. Au pontificat vicarul Dr. Augustin Lauran şi canonicul Moise Nyeş dimpreună cu mai mulţî preoţî.

† Dr. George Vuia. Erî a fost înmormêntat în Arad Dr. George Vuia, de un şir lung de anî medic acolo şi la Mehadia şi binecunoscut în cercurî largî românescî, ca unul din medicii noştrii cei mai inteligenţî şi simpaticî. Se scia, că Dr. Vuia sufere mai de mult. Anul trecut fiind cuprins de o iritaţiune nervósă acută, el s'a supus unei cure într'un sanator din Perkersdorf, lângă Viena, pe care după vre-o şase sĕptĕmânî l'a părăsit restabilit, aşa că a putut sĕ-şî urmeze regulat praxa s'a de medic în Mehadia în decursul verei trecute. Tragicul sĕu sfêrşit, despre care ne-a raportat o telegramă, ce-am primit'o dela Arad, a produs acolo cea mai adêncă emoţiune. Imormêntarea s'a făcut erî după amiadî în Arad. Adresăm familiei rĕposatului sincerile nóstre condolenţe.

Arondarea protopresbiteratelor din archidiecesa gr. or. a Transilvaniei. „Telegraful Român“ de Sâmbătă publică la loc de frunte noua arondare a protopresbiteratelor din archidiecesa gr. or. a Transilvaniei, conform hotărîrei Sinodului archidiecesan, acceptată şi de Congresul naţional bisericesc, cu adausul de a-se pune în viaţă cu începere dela 1 Ianuarie 1901. Protopresbiteratele nou arondate sunt: Agnita (cu 34 comune bisericescî); Alba-Iulia (40 com. bis.); Braşov (26 com. bis.); Cluşiŭ (33); Cohalm (24); Deva (37); Dobra (17); Făgăraş (38); Haţeg (36); Hunedóra (22); Mediaş (31); Mureş-Oşorheiŭ (20); Orăştiă (62); Sebeş (25); Sibiiu (26); Sighişóra (30); Têrnava (25); Treiscaune (26); Turda (31). Oficiile protopresbiterale vor alege din archivul protopresbiteral tóte actele comunelor, carî s'au îngremiat altui protopresbiterat şi le vor transpune oficiului protopresbiteral respectiv prin act oficial la 1 Ianuarie 1901. Prin arondarea cea nouă nu se ating protopresbiteratele Abrud, Bristriţa, Bran, Câmpenî, Ilia, Lupşa, Mercurea, Reghin, Sĕlişte, Unguraş şi Zarand, ci rĕmân în stadiul cel vechiŭ. Arondarea decretată pentru protopresbiteratul Avrig rĕmâne neesecutată; tot aşa arondarea decretată pentru protopresbiteratele Cetatea-de-piatră, Deş şi Solnoc. Protopopiatul Geoagiului se desfiinţéză, îngremiându-se la protopresbiteratele Deva şi Orăştiă. Se înfiinţéză un nou protopresbiterat, al Hunedórei, cu sediul în Hunedóra.

Ministrul unguresc de honvedî br. Geza *Fejervary* e bolnav de vre-o cincî sĕptĕmânî. La început medicii erau de părere, că Fejervary trebue sĕ fiă operat la rinichî, acum în urmă însĕ bóla lui a dat spre mai bine, aşa că nu mai e lipsă sĕ i-se facă operaţiune.

Onomastica episcopului Popea. „Fóia Diecesană“ din Caransebeş aduce amĕnunte despre modul, cum ĕst-an s'a serbat în centrul diecesei onomastica P. S. Sale episcopului *Nicolae Popea.* Marţî în preséra onomasticei P. S. Sa a primit felicitările tinerimei studióse dela institutul teologic pedagogic diecesan. După cântarea unui „Imn ocasional“, clericul Axentie Popovicî a felicitat, în numele întregei tinerimî, pe P. S. Sa, care rĕspundênd a mulţumit elevilor pentru iubirea arătată şi le-a recomandat cu căldură sĕ ocoléscă moravurile stricate, sĕ devină caractere firme, de carî biserica şi poporul are mare trebuinţă. Miercurî s'a sĕvêrşit liturgia cu mare pompă, ér după liturgiă P. S. Sa a primit numĕróse felicitărî din partea membrilor Consistoriului, Corpului profesoral, preoţimei locale — conduşî fiind toţî de d-l archimandrit Filaret Musta. L'au mai felicitat corpul ofiţeresc, Comunitatea de avere, magistratul şi mai mulţî onoraţiorî. Intre cei ce l'au felicitat dinafară a fost I. P. S. Sa Metropolitul I. Meţianu, I. P. S. Sa Metropolitul Iosif al Moldovei, P. S. Sa Episcopul Goldiş şi alţî Românî fruntaşî. Din incidentul onomasticei sale episcopul Popea a împărţit la 10 elevî diligenţî, cu purtare bună şi sĕracî, — în părţî egale — 200 coróne.

Armenii şi recensĕmêntul poporaţiunei. Se scie, că Ungurii îi socotesc pe Armenii dela noi ca fiind şi ei o bunăumplutură a naţiei maghiare, ca de pildă Jidanii. In ajunul recensĕmêntului poporaţiunei un Armean din Cluşiŭ, *Mercza* Gyula, publică un apel către toţî Armenii, în care îi conjură, ca ei sĕ se mărturiséscă de cetăţenî cu *limba maternă armenéscă*, séu de *catolicî armenî.* Arménul Mercza spune, că numĕrul conaţionalilor sĕi în Transilvania şi Ungaria este de cel puţin 10,000 şi este absolut necesar, ca cu ocasiunea numĕrării poporaţiunei oficiul statistic central sĕ nu trécă peste ei, adecă sĕ nu fiă socotiţî drept Maghiarî.

Procesul „Bunului Econom“. Miercurea trecută tribunalul din Deva a pertractat un proces, ce s'a fost intentat de procuratură contra editorului fóiei „Bunul Econom“ din Orăştie pentru douĕ notiţe de printre noutăţile numerilor 6 şi 7, în carî procurorul a aflat, că s'ar fi făcut politică. Proprietarul fóiei, d-l I. *Mihaiu*, s'a presentat la tribunal însoţit de-un advocat din Deva. După apĕrare, tribunalul a aflat nevinovat pe d-l I. Mihaiu şi l'a achitat de orî-ce pedépsă.

Din archidiecesa Blaşiului. Dumineca în 16 c. au fost ordinaţî întru diaconî şi Miercurî în 19 întru preoţî, clericii absoluţî: Ioan Sântimbrean, numit admin.

parochial în Silivaşul-rom., distr. Uióra, — Augustin Marcu, în Sâncraiŭ Ciumbrud, distr. Aiud. — Ioan Crişan, în Karácsonfalva, distr. Mureş, şi Emil Andreşan, disponibil. — Nicolau Tămaş, protop. onor. paroch în Grind şi Vasile Coşoc, paroch în Mogoş-Coşocanĭ, au fost trecuţĭ cu ḑiua de 1 Ianuarie n. 1901, în şirul preoţilor deficienţĭ.

Concert român în Oradea-mare. Din *Oradea-mare* ni-se comunică: Tinerimea română din Oradea-mare, ca şi în anii trecuţĭ, a hotărît sĕ arangeze şi în anul acesta un concert urmat cu dans. Spre arangiarea lui s'a constituit în ḑilele trecute, alegênd de patron al concertului pe venerabilul domn *Iosif Roman.* La acest concert vor păşi înaintea publicului din Bihor puterĭ nouĕ, încă necunoscute în părţile acelea.

Alegere de preot. D-l Ioan *Popovicĭ*, profesor la şcóla civilă de fete a Asociaţiunei în Sibiiu, a fost ales paroch gr. or. în comuna Gelmar, protopresbiteratul Orăştiei.

Petrecerile arangiate de ofiţerĭ. Reuniunea militară scientifică şi de casină din loc, a trimis deja învitările pentru petrecerile, ce le va arangea în decursul carnevalului, ce vine. Ĕtă programul acestor petrecerĭ: *Lunĭ în 31 Decemvrie n. 1900*: Tombola cu concert şi dans. *Sâmbătă în 19 Ianuarie 1901*: serată dansantă (eventual serată Ronacher). Aceste trei petrecerĭ se vor da în casa de concerte. *Joi în 24 Ian. n. şi Vinerĭ în 8 Febr. n. 1901:* Sêră de dans în toaletă de stradă, în sala cea albastră a redutei. Comitetul petrecerilor e astfel compus: Preşedinte: căpit. *Sedlak.* Arangerĭ: locotenenţii *Abraham*, *Glasar*, *Valentic*, *Albrecht*, *Labatka*, *Richter*, *Milani*, *Bersan* şi sublocotenenţii *Fünkh* şi *Ritter.*

Nouă gazetă. In ḑiua de 15 Decemvrie v. va apăré în Bucurescĭ „*Gazeta Proprietarilor*", redactată de câţĭ-va confraţĭ, sub direcţiunea unui comitet de proprietarĭ. Ḑiarul va apăré de 3 orĭ pe lună: la 5, 15 şi 25 ale fiă-cărei lunĭ. „*Gazeta Proprietarilor*" va apĕra interesele proprietarilor urbanĭ.

Copil mâncat de vulturĭ. Un cas înfiorător s'a întêmplat ḑilele aceste în comuna Polona din comitatul Vaş. O femeiă sĕracă, cu numele Davidovicĭ, s'a dus în pădure după uscăturĭ, purtând pe braţe un copilaş. Sosită acolo, pe copil l'a aşeḑat jos, ér ea adună lemne. Femeia din ce în ce s'a depărtat tot mai mult de copil, lăsându-l singur. Când mama se întórse la copil, spre mirarea ei află numai nisce cârpe pline de sânge. La început femeia a creḑut, că nisce lupĭ i-au mâncat copilul, mai târḑiu însĕ s'a adeverit tristul fapt. Din înălţime adecă doi vulturĭ s'au lăsat jos, la locul unde a stat copilul şi adunară şi cârpele pline de sânge, ducêndu-le în cuibul lor. Femeia desperată alergă plângênd acasă. Sătenii s'au urcat la cuibul vulturilor, unde au aflat pe stâncă óseIe şi capul plin de sânge al micului copilaş. El a fost mâncat de vulturĭ.

Incidentul dela Academiă. Sub acest titlu „Evenimentul" din Iaşĭ publică în numĕrul sĕu de Marţĭ, 5 (18) Dec. următórea notiţă relativă la serbarea jubileului universităţii din Cernăuţĭ:

„Vinerĭ după amiaḑĭ, Academia Română a ţinut şedinţă intimă sub preşedinţa d-lui Iacob Negruzzi. La ordinea ḑilei era cetirea raportului d-lui Sturdza asupra misiunei sale ca representant al Academiei Românieĭ la serbarea jubileului de 25 anĭ al universităţii din Cernăuţĭ.

„Pe când d-l Sturdza îşĭ cetea discursul pe care-l rostise şi care trata despre importanţa culturii germane, fù întrerupt de d-l B. P. Haşdĕu, care făcù observaţia, că într'un centru românesc, cum e Cernăuţii şi ca representant al Academiei Române, ar fi fost mai nimerit sĕ vorbéscă despre cultura română.

„Observaţia acésta a fost de natură sĕ scótă din ţîţînĭ pe d-nul Sturdza, care ajunse la un grad de violenţă atât de mare, încât preşedintele a trebuit sĕ suspendă şedinţa.

„De aceeaşĭ părere cu d-l Hăşdĕu a fost şi d-l Nicolae Ionescu. D-sa face istoricul universităţilor germane, carĭ au avut ca basă studiul limbei latine; aşa de pildă în Bolonia cursurile şi prelegerile se făceau în limba latină. Mai târḑiu s'a întrodus în universităţĭ pretutindenĭ limba naţională a regiunei. In Bucovina majoritatea populaţiei o formézĕ Românii. In universitatea din Cernăuţĭ însĕ, cursurile se predau în limba germană. Este un început de modernisare acesta, dér un început trecĕtor, şi e regretabil, că representantul Academiei române a venit sĕ vorbéscă tocmai despre importanţa studiului limbei germane în loc ca sĕ sprijinéscă aspiraţiile Românilor bucovinenĭ".

Rĕsboiul din Africa-sudică.

Scirile telegrafice din urmă arată, că situaţia este fórte *gravă şi nefavorabilă* pentru Englesĭ. Burii încep sĕ opereze cu mare iuţélă şi succes în tóte părţile.

Lucrurile stau mai rĕu în colonia Cap. Burii, carĭ au năvălit în coloniă, au ajuns neîmpiedecaţĭ până la linia ferată, ce duce în Capetown şi la Houtkraal au distrus calea ferată şi staţiunea.

Burii în Capland înaintéză cu celeritate spre sud şi Olandesii li-se alătură în mare numĕr. *Olandesii* din partea nordică a Caplandului *s'au resculat cu toţii.*

După o telegramă, ce o primesce din Capetown agenţia „Reuter", cele trei armate bure, carĭ au năvălit în Capland, sunt conduse de *Hertzog*, Filip *Botha* şi *Haasbrock.* A mai trecut peste rîul Oranje încă o trupă de Burĭ mergênd spre întărirea celor din Philipstown.

Tot din Capetown se telegraféză, că Burii au ocupat oraşul *Britstown.*

Intr'aceea scirĭ fórte rele pentru Englesĭ sosesc şi din Transvaal şi Oranje. Pe când generalul bur *Delarey* se luptă lângă Krügersdorp cu călăreţii lui French, o trupă de Burĭ a apărut la Elandsfontein cu scop de a distruge calea ferată şi a tăia astfel legătura lui Kitchener cu Capland. Şi în partea vestică din Oranje a apărut o trupă de Burĭ, ameninţând serios oraşul Kimberley, de unde Kitchener a trimis aprópe întréga garnisónă în Capland.

Intêmpinare.

La corespondenţa apărută în Nr. 244 a. c. al fóiei nóstre ca rĕspuns la întêmpinarea d-lui Ioan Petranu publicată în Nr. 222 al „Gaz. Trans." din anul curent, acesta ne trimite acum o replică, căreia îi dăm loc aicĭ din cuvênt în cuvênt în tótă partea ei, ce se ţine strict de obiect:

Arad, 3 (18) Decemvrie a. c.

Onorată Redacţiune! La replica corespondentului anonim din Nr. 244/1900 al „Gazetei Transilvaniei" Vĕ rog sĕ-mĭ daţĭ voie a reflecta următórele:

1) Ven. Consistoriu diecesan în şedinţa plenară ţinută la 12 Aug. 1896 sub presidiul Inalt Prea Sfinţiei Sale Domnului Metropolit actual, pe basa calificaţiunei mele, m'a definitivat în postul de profesor seminarial.

2) In ce privesce chestia predicării, las sĕ urmeze aci actul dat de protopresbiterul tractual.

Este decĭ evident, că în intervalul scurt, cât am stat ca paroch în Şiria, am predicat, nu odată, precum afirmă maliţiosul corespondent, ci de 11 (un-spreḑece) orĭ.

Cu deosebită stimă:

Ioan Petranu.

Actul de care se amintesce mai sus la punct 2) este copia unei scrisorĭ adresată de protopopul Şiriei părintelui Ioan Petranu, în care se ḑice:

Pentru-ca sĕ dovedesc, că pe nedrept ai fost acusat (în corespondenţa apărută în „Gaz. Trans." Nr. 194 din a. c.) în punctul ţinerii predicelor, ca şef îmĭ împlinesc o datorinţă, când îţĭ notific, că cercând datele activităţii preoţimei tractului Şiriei, am aflat, că Ioan Petranu preot în Şiria, a predicat: 1) în 1889: a) în ḑiua întrărei în biserică, b) în a doua ḑi de Crăciun, fără espunerea obiectelor. 2) In 1890: a) în Dumineca Vameşului şi Fariseului, despre rugăciune; b) în Dumineca I din paresimĭ despre post; c) în Dumineca VI din paresimĭ despre întrarea lui Isus în Ierusalim; d) în Dumineca Tomei despre necredinţă; e) la sĕrbătórea sfinţilor Apostolĭ Petru şi Pavel, despre faptele acestora; f) la aniversarea morţii Marelui Andreiŭ. 3) In 1893 încă a ţinut 3 predicĭ fără indicarea obiectului. In acest an a fost reclamat ca profesor la Arad.

Scrisórea e datată din Şiria la 9 Oct. 1900 şi subscrisă de George *Popovicĭ*, protopop al Şiriei. — Pentru conformitatea copiei cu originalul, e semnat Iancu *Stefănuţiu*, secretar consistorial, şi lângă semnatură e pusă stampila consistoriului diecesan gr. or. din Arad.

Necrolog.

Subscrişii cu inima frântă de durere aduc la cunoscinţă încetarea din viaţă a iubitului soţ, tată, fiu, ginere şi nepot:

Dr. George Vuia,

medic, fundator şi president al direcţiunei „Victoria"

întêmplată la 8/21 Decemvrie a. c. în etate de 50 de anĭ şi în al 20-lea an al fericitei sale căsĕtorii. Imormêntarea se va face Duminecă la 10/23 Decemvrie a. c. la órele 2 după améḑĭ.

Arad, la 8 (21) Decemvrie 1900.

Livia Vuia născ. Maniu, soţiă. Dora, Hermina şi Salvator, fice şi fiu; Marta Vuia, născ. Papp, mamă: Hermina Maniu, născ. Haica, sócră. Colonel Alexandru Lupu şi soţia Blanca Lupu, unchiŭ şi mătuşe:

*

— **Iosefa Ciura n. Popoviciŭ** a încetat din viaţă în 20 Decemvrie la óra 1 din nópte, după împărtăşirea cu Sf. Taine, în anul al 56-lea al vieţii şi al 31-lea al fericitei sale căsĕtorii. Osĕmintele-i pămêntescĭ i-s'au depus spre vecînică odichnă Sâmbătă în 22 Decemvrie 1900, la órele 2 d. a. în cimiteriul bisericei greco-catolice din Abrud. Pe rĕposata o jelesc: Alexandru Ciura, soţ. Eugenia m. Simu, Alexandru, Basil, Nicolae fii. Ioan Simu ginere.

Fie-le ţĕrîna uşóră!

Literatură.

„*Enciclopedia Română*", publicată din însărcinarea şi sub auspiciile „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", de Dr. C. Diaconovich, prim-secretarul Asociaţiunii, — a apărut fasc. XXII al acestui dicţionar enciclopedic, cuprinḑênd cuvintele *Libelula—Manliu.*

Numĕrul articolelor acestui fascicol trece mult peste 1000, şi anume conţine restul literei *L.* şi vre-o 500 cu iniţiala *M.* Partea cea mai interesantă pentru noi a publicaţiunii, şi anume articole istorice şi biografice românescĭ, de astădată ni-se presintă în numĕr deosebit de mare şi în estensiune, ce trece peste cadrul unei micĭ enciclopedii, dér care e pe deplin justificată prin importanţa sugetelor. Din aceste articole remarcăm: Literatura (M. Strajan) Lucaciu, Lugoş, Lytuon (D. Onciul), Mailat, Maior, Maiorescu, Măldărescu, Mănăstire, Mangra, Maniu, Manliu, etc. Igiena: Lupus, Mălaiu, Malaria, Mămăliga. Din celelalte articole amintim: Liber schimb, Licheni, Limba, Limbric, L'Independance Roumaine, Linne, Lipova, Lipovanĭ, Lipsca, Lissabona, Livingstone, Lobkowitz, Loche, Londra, Lombroso, Lónyay, Loteria, Ciril Lucari, Ludovic, Luna, Lupu, Lupul, Luther, Lutherana biserica, Lyon; Macedonia, Machiavelli, Madrid, Maghiari, Magnetism, Maimuţa, Malaiezĭ, Mamifere Mandicevschi (Dr. Sbiera), Mangan, Manifest, etc.

Abonamentele se fac la *W. Krafft în Sibiiu* (deposit general pentru România: E. Stork, Bucurescĭ) şi se primesc numai pentru publicaţiunea întrégă. Preţul de prenumerare pentru un tom broşurat cor. 20.—, legat cor. 23.20 (în România: lei 25.—, resp. 28.50).

*

„*Moda Ilustrată*" e un jurnal sĕptămânal, care ţine în curent pe abonatele sale cu tot ce e mai nou, frumos şi practic, atât în lucru de mână, cât şi în albiturĭ, diferite toalete precum şi pălării. Apare în Bucurescĭ, strada Sărindarĭ 11. Abonamentul pentru un an 10 lei în ţéră, ér pentru strĕinătate 10 lei.

*

„*Pe pragul mormêntului*". Sub acest titlu a apărut la tipografia „Aurora" din Gherla nisce versurĭ funebrale de preotul *George Simu.* Aceste versurĭ de jale, pe care autorul le dedică memoriei unui binefăcĕtor al sĕu, sunt frumóse şi potrivite cu deosebire pentru preoţĭ, învĕţătorĭ şi cântăreţii dela sate. Ele sunt clasificate, după cum spune însuşĭ autorul în precuvêntare, „în *partea I*, care cuprinde cele mai multe versurĭ pentru popor, pentru acel popor, care aprópe singur îşĭ susţine preoţimea şi învĕţătorimea sa", ér *partea II.* cuprinde versurĭ de jale pentru cărturarĭ. Acéstă cărticică, cuprinḑênd 118 pagine, costă numai 25 cr. plus 3 cr. porto şi se póte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu".

ULTIME SCIRI.

Londra, 23 Decemvrie. De ḑece ḑile *Londra este intr'o ferbere continuă* din causa şcirilor fórte grave, ăce sosesc din Africa de Sud. Ast ḑĭ, la vestea, că *Burii au ocupat oraşul Britstown din Capland*, emoţiunea a luat proporţii fórte marĭ. Sub presiunea veştilor din Africa de Sud, guvernul a hotărit sĕ trimită cât mai curênd o espediţie de 20.000 ómenĭ. Lumea începe sĕ acuse pe generalul *Kitchener*, spunênd că *numai cruḑimile lui* au produs o înverşunare atât de mare printre Burĭ, provocând în acelaşĭ timp şi pe Olandesii din Capland.

„Daily Telegraph" propune sĕ se retrimită generalul lord Roberts la Petroria.

Londra, 23 Dec. „Daily Mail" primesce o telegramă spunênd, că *întreg poporul Caplandului este în plină revoluţiă* şi că rĕsculaţii sunt aprovisionaţĭ pentru a purta rĕsboiul de guerillas un an întreg.

Anvers, 23 Decemvrie. Până aséră târḑiu a durat *lupta sângerósă dintre lucrătorii grevişti*, carĭ au atacat pe *lucrătorii aduşĭ din provincie* şi din strĕinătate şi între poliţie. Greviştii erau în numĕr de 4000. După o luptă sângerósă, greviştii au fost desarmaţĭ. Sunt doi morţĭ, 80 răniţĭ, numĕroşĭ arestaţĭ.

DIVERSE.

Templul din Bangkok. Wat Saket principalul templu din Bangkok (Siam), era celebru pentru brutalităţile ce se petreceau întrênsul. Décă murea vre-un nenorocit siamez, care nu avea banii necesarĭ ca sĕ i-se ardă cadavrul, atuncĭ corpul era adus în acest templu şi un cioclu îl tăia în bucăţele, dându-le de mâncare cânilor şi porcilor de carĭ templul era plin. Regele Chulalongkorn, reîntors din călĕtoria sa în Europa, a desfiinţat acest sĕlbatec spectacol.

Credinţa în vârcolacĭ. Multe popóre cred, că unii ómenĭ se prefac în lupĭ şi atacă pe alţĭ ómenĭ, le sug sângele séu le mănâncă inima, etc. Credinţa e, că nu din rĕutate şi cu voinţă se face orĭ şi cine în vârcolac, ci din pricina unei îmboldirĭ la care nu se póte împotrivi. In Celebes se crede, că te poţĭ molipsi de acéstă bólă şi nu de-a dreptul prin atingere cu cei ce pătimesc, ci atingêndu-te de lucrurile întrebuinţate de dênşii. De pildă un copil se póte face vârcolac, décă mănâncă din orezul lăsat de tătă sĕu, presupunênd, că tată-sĕu e vârcolac; un om bênd din vasul din care a beut un vârcolac.

S'ar puté crede că, fiind convinşĭ de cele înşirate mai sus, locuitorii din Celebes ar fi blânḑĭ faţă cu vârcolacii; lucrul e însĕ tocmai dimpotrivă şi ucid fără milă pe cel care, după părerea lor, a fost dovedit a fi vârcolac. Asemenea procese contra vârcolacilor se întêmplă şi în ḑilele nóstre.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

Scrierĭ literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne" de *Ioan Popea*, profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„Carte pentru toţĭ", întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul tul *P. Ispirescu.* Format 8⁰ de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Ḑilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai fl. —.75 cr. Ér tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatru. Preţul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor treoĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul fl. —.50 cr. (Cu posta 55 cr).

Nopţĭ de iérnă novele pentru popor de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela şcólă, séu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. G. Popa.* Preţul 60 cr. cu postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului, este o carte mare cu poveştĭ din Bănat, de *G. Cătană*, împărţită în 3 tomurĭ. . . Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 12 cr cu porto 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *V. Russu.* Conţine 170 pag. Preţul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

„Preotul din Noienĭ", naraţiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Vivia, sĕu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş.* Preţul 70 cr. + 5 cr. porto).

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto).

Poesii de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, ḑiua nascerei şi ḑiua numelui, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ şcolastice, de *G. Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăeanu.* Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă, de *A. Pop.* Preţul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 1 fl., (+5 cr. prt.)

„Amicul bun", colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

„Călindarul Plugarului".

Ḑilele acestea a eşit de sub tipar *„Călindarul Plugarului"* pe anul comun 1901, anul IX, cuprinḑênd: In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1901, Regentul anului; Sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre; Calculul sĕrbătorilor mai marĭ; Posturile etc. Urméză partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ şi semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urméză Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor şi postale; Competinţe de timbru şi taxe; Scala timbrelor; apoi Têrgurile din Ardeal, Bănat şi Ţéra unguréscă după datele oficióse îndreptate şi publicate de ministrul de comerciŭ.

In *partea literară* se găsesc bucăţĭ alese: Cântec (poesiă de G. Coşbuc); Ostaşilor Românĭ (P. Dulfu); Dorobanţul (G. Coşbuc); Crainicul primăverei (Sân-Petreanul); Testamentul lui Moş-Cârlig, schiţă de I. C. Panţu; o frumósă Poveste de pe vremea când Mântuitorul Christos umbla pe pămênt; Cuvinte înţelepte ş. a.

In *partea economică*: Lucrarea pămêntului; Crescerea vitelor; Hrana vitelor; Grijile de avut la hrănirea vitelor; Hrana ţĕranului şi crescerea caprelor; Puterea de nutrire a pómelor.

Economia casnică: Prăsirea curcilor; Clocirea şi crescerea puilor de găină; Conservarea ouĕlor. Urméză felurite *povcţe* tot din sfera economiei casnice.

In fine o interesantă istorisire despre Ciudăţeniile trăsnetului.

De astă-dată „Călindarul Plugarului" cuprinde ilustraţiunile: edificiul gimnasiului român din Braşov şi sala festivă a acestui gimnasiu.

Călindarul se póte procura dela Tipografia A. Mureşianu, Braşov, pe preţul de 25 cruceri séu 50 banĭ esemplarul, (+ 5 b. porto postal.) **Vênḑetorilor se dă rabat cuvenit.**

Cursul pieţei Braşov.

Din 24 Decemvre. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.70	Vênd.	18.80
Argint român.	Cump.	18.30	Vênd.	18.40
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.—	Vênd.	19.10
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.74	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Publicare de licitaţiune.

Pe temeiul decisiunei on. judecătorii de cerc reg. din loc, cu data de 14 Decemvre 1900 Nr. 1900 Ö 411/4, se vor vinde **în 2 Ianuarie 1901** st. n. înainte de améḑĭ la 9 óre obiectele mobile, ce se ţin de lăsămêntul lui Nyágai János curelar reposat în acest oraş la 14 Nov. 1900, carĭ obiecte constă din marfă de curelar şi mobile de casă, şi sunt preţuite în total cu 4573 cor. 28 banĭ, cu licitaţie şi în banĭ gata celor ce vor oferi mai mult.

Amatorilor li se face cunoscut prin acésta

Braşov, 24 Decembre 1900.

Bundschuch,
ca comisar esmis pentru licitaţie.